

det Næsteste at optage Bestemmelsen i den anden Lov istedetfor den, der her foreligger.

Indenrigsministeren: Jeg er, som sagt, i Realiteten aldeles enig i, hvad det ærede Medlem nu fremsatte. Det er kun af Hensyn til Lovens Konstruktion, om jeg saa maa sige, at det efter Sagens Natur ikke i denne Lov hører hjemme at forandre den omhandlede Bestemmelse i den almindelige Fattiglovgivning, som jo ved nærværende Lov hverken erholdes nogen Fornælse eller nogen Forandring.

Safs: Med Hensyn til det Spørgsmaal, der er reist, skal jeg kun tillade mig Fortælling at bemærke, at det forekommer mig efter de Erfaringer, jeg har havt som Formand for en Fattigkommission baade for Kjøbstad og Land, at Bønsøgelighederne vilde for største Dele hæves, naar dette lille Lovudkast ikke kom til at finde Anvendelse paa de Personer, hvis Forsørgelsesret ikke er at udfinde, men Bestemmelserne om den optoges i den almindelige Lov. Nærværende Lov vilde da kun komme til at gaa ud paa en simpel Forandring i den almindelige Godtgørelse for de Personer, hvis Forsørgelsesret er at udfinde, og de to Love kunde da godt forenes sammen.

Da ellers Ingen ønskede at høre sig, sattes Sagens Overgang til anden Behandling under Afstemning og vedtoges eenstemmig med 37 Stemmer.

Man gik derpaa til den sidste Sag paa Dagsordenen: Første Behandling af Udcast til Lov, angaaende Behandlingen af den Landsognene paa Bornholm tillagte Andeel i Udmarksjorderne. (Lovudkastet findes i Tillæg A.)

Some: Den indvillige Sag, som nærværende Lovforslag søger at ordne, er saa klart fremstillet i Motiverne, at det ærede Things Medlemmer der ville have haft Leilighed til at sætte sig ind deri, hvorfor jeg heller ikke skal ind paa nyere at fremstille Sagen. De ville have lagt Mærke til, at Striden har dreiet

sig om Forbedlingen af de Udmarksjorder, der bleve tillagte Landsognene paa Bornholm, da Fællesskabet mellem Staten som Eier og Bornholms Beboere som Brugere blev hævet. Striden har været mellem Huusmændene paa den ene Side og Hartkornseierne paa den anden Side, idet Hartkornseierne have faaet de Sognene tillagte Anparter af den hele Udmark, som fordeeltes paa Sognene efter Hartkornet, tillagte efter den samme Maalestok, saaledes, at Huusmændene slet ingen Anpart fik, medens disse dog i Virkeligheden have havt ligesaa god Brugsret paa disse Udmarker som Hartkornseierne. Striden har været ført i mange Aar — jeg troer det er over 12 Aar, siden Sagen begyndte — og har foranlediget en stor Misnøje og Uvillie mellem Parterne, som stundom har udartet til Bitterhed, saa at Enhver, der har kjendt disse Forhold, nu maa være hjertelig glad ved, at de nu synes at nærme sig en Ende. For et Aarstid siden blev Sagen paadømt ved Højesteret, hvor der blev tilkjendt Huusmændene Ret til Anpart i disse Udmarksjorder, men Højesteret bestemte kun, at Huusmændene skulde have Ret til Anpart, men hvormegen Part de skulde have, og hvorledes de skulde faae denne Part, henstaaer endnu uafgjort. Sagen er derfor meget indviklet, og jeg kan ikke indsee, at den vil kunne afgjøres ad privat Vej; det skulde da ialtsind kun være, efterat Processer paa Processer havde afløst hverandre i et langt Aaremaal for at faae Retten tilveiebragt mellem de stridende Parter. Men jo mere man saaledes seer, at Sagen er indviklet, desto mere taknemmelig maa man være mod Indenrigsministeriet, til hvilket Bornholms baade Huusmænd og Hartkornseiere have henvendt sig med Anmodning om at tage Sagen i sin Haand for at bringe den til Afgjørelse, fordi det er imødekømt denne Anmodning, og jeg skal tillade mig, saavel paa egne som paa hele Bornholms Vegne, at takke det høie Ministerium for den Velvillie og Omhyggelighed, hvormed det har taget sig af Sagen og bragt den frem til Afgjørelse. Jeg troer, at den Form, hvorunder den ligger for til Afgjørelse, er den heldigste, som kunde træffes. De almindelige Bestemmelser fastslaaes her i Loven, og de særegne Bestemmel-